

Illegale gewasbescherming in het vizier van parket

3 JUNI 2020

Het Antwerpse parket voert drie onderzoeken naar illegale gewasbeschermingsmiddelen. Ook het parket van Bad Kreuzberg in Duitsland startte een onderzoek naar illegale middelen die via Antwerpen werden geïmporteerd, schrijft Knack woensdag. Het gros daarvan komt uit China. Omdat ze niet getest zijn, weet niemand hoe gevaarlijk illegale pesticiden zijn. Bijgevolg zijn er potentieel risico's voor het leefmilieu, insecten én de landbouwers.

Het Antwerpse parket voert drie onderzoeken naar illegale gewasbeschermingsmiddelen. Ook het parket van Bad Kreuzberg in Duitsland startte een onderzoek naar illegale middelen die via Antwerpen werden geïmporteerd, schrijft Knack woensdag. Het gros daarvan komt uit China. Omdat ze niet getest zijn, weet niemand hoe gevaarlijk illegale pesticiden zijn. Bijgevolg zijn er potentieel risico's voor het leefmilieu, insecten én de landbouwers.

De Europese markt van gewasbeschermingsmiddelen is volgens Knack goed voor een jaaromzet van 11 miljard euro. Naar schatting 10 procent daarvan is illegaal. De Antwerpse haven is volgens het weekblad een belangrijke toegangspoort voor (illegale) middelen die in Europa worden geïmporteerd.

Volgens Europol zijn er in Europa zo'n zevental georganiseerde misdaadgroeperingen die zich bezighouden met illegale gewasbeschermingsmiddelen. "Voor criminelen zijn deze business heel lucratief. Als je in China producten koopt voor 15 tot 20 euro per liter, verkoop je ze in Europa voor 80 tot 100 euro. Breng je je transport- en verpakingskosten mee in rekening, dan maak je 50 euro winst per liter", zegt Rien van Diesen van Europol, dé expert inzake handel in illegale gewasbeschermingsmiddelen. "Als je dan 160 ton verscheept in één contract, haal je 8 miljoen euro binnen."

Dat de winstmarges op illegale pesticiden zo hoog zijn, heeft onder meer te maken met de strikte regulering van de markt in legale gewasbeschermingsmiddelen. "Een nieuw middel op de markt brengen doe je niet zomaar. Bedrijven screenen tot wel 160.000 moleculen om er uiteindelijk één nieuwe over te houden", aldus Peter Jaeken, secretaris-generaal van de Belgische Vereniging van de Gewasbeschermingsmiddelenindustrie Phytofar. "Om zo'n nieuwe stof te laten goedkeuren, ben je 11 jaar zoet. Het kostenplaatje bedraagt 250 miljoen euro. Je wint een pak geld als je dat proces van een decennium kunt overslaan door namaakproducten te verkopen."

Bovendien zijn gerechtelijke onderzoeken naar handel in illegale gewasbeschermingsmiddelen erg complex. "Het gaat om technische dossiers waarbij de kans op procedurefouten heel groot is", zegt Peter Jaeken. "De strijd tegen deze illegale middelen is ook niet als prioriteit opgenomen in het nationale veiligheidsplan. Komt daarbij dat rechters er weinig expertise in hebben. Weinig zaken over illegale gewasbeschermingsmiddelen leiden daadwerkelijk tot een veroordeling."

Nochtans zijn milieumisdaden geen daden zonder slachtoffers. "Het milieu, de consumenten en de boeren die niet weten wat ze op hun veld sproeien: dat zijn de slachtoffers. We moeten dus bezorgd zijn. Een tijdje geleden kwamen in de haven van Hamburg containers met illegale pesticiden aan. Bayer liet de producten testen. Bleek dat er npe's in zaten. Die zijn gevaarlijk voor foetussen", aldus Europol-experte Rien van Diesen.

Hoe kunnen landbouwers nu weten dat ze geen illegale middelen aankopen? Volgens Peter Jaeken zijn er twee eenvoudige regels. "Ken je leverancier. Als je van een betrouwbare bron koopt, kan je wanneer het toch fout zou gaan, die bron ook aansprakelijk stellen. De andere regel gaat niet alleen op voor gewasbeschermingsmiddelen: als het te mooi is om waar te zijn, is het dat meestal ook. Als je supergoedkoop kan inkopen, dan moet je je vragen stellen", benadrukt hij.

De komst van internethandel heeft de verspreiding van illegale gewasbeschermingsmiddelen in elk geval vereenvoudigd. "Wij zijn al een hele tijd vragende partij voor een duidelijke regelgeving over de internethandel in gewasbeschermingsmiddelen, maar tot nu toe is die er nog niet. Ook voor het tuinsegment zorgt dit voor problemen. De productportfolio is daar zwaar ingeperkt waardoor meer en meer particulieren hun middelen online gaan kopen. Maar stilaan heeft niemand nog zicht op wat er gebeurt", aldus Jaeken.

Eind april berichtte Knack al dat het Antwerpse parket een onderzoek voert naar de import van illegale middelen via de haven van Antwerpen. Het ging toen om een recordvangst van bijna 800 ton illegale gewasbeschermingsmiddelen. Nu bevestigt parketwoordvoerder Kristof Aerts dat er nog twee andere onderzoeken lopen.

Eén onderzoek gaat over 30 ton propanil die in 2018 door de Nationale Opsporingseenheid van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) in beslag is genomen in de Antwerpse haven. De lading was afkomstig uit India, werd geïmporteerd door een Duits bedrijf en was bestemd voor Griekenland.

FAVV stelde vast dat de pesticiden "niet-conform" waren. Griekenland laat immers geen import van propanil uit India toe. Aanvankelijk legde FAVV een administratieve geldboete op aan de importeur, maar die noemde het beslag onrechtmatig en betaalde niet. Daarop maakte FAVV in mei 2019 een pv over aan het Antwerpse parket. "Het opsporingsonderzoek loopt nog steeds. Er zijn geen personen aangehouden", aldus Aerts.

Ook het andere onderzoek ging in 2018 van start. FAVV vernam dat een 41-jarige man vanuit Roemenië op grote schaal antibiotica zou invoeren en verhandelen in Vlaanderen. De producten waren bestemd voor de landbouwsector. De Nationale Opsporingseenheid van FAVV maakte een proces-verbaal over aan het Antwerpse parket.

"Na verder onderzoek naar de identiteit van de verdachte hebben we in de zomer van 2018 een gerechtelijk onderzoek geopend", zegt woordvoerder Aerts. In het voorjaar van 2019 voerden speurders van de federale gerechtelijke politie Antwerpen samen met FAVV een tiental huiszoekingen uit, voornamelijk bij vermoedelijke verdelers van de illegale gewasbeschermingsmiddelen.

"Onder meer in Laakdal, Bekkevoort en Boechout nam de Nationale Opsporingseenheid van FAVV grote hoeveelheden antibiotica, pesticiden en biociden in beslag. Alle aangetroffen producten zijn verboden in ons land. De 41-jarige verdachte N.I. werd na een huiszoeking gearresteerd maar na verhoor in vrijheid gesteld", aldus Aerts.

Ook het parket van Bad Kreuznach voert sinds 2019 een onderzoek naar illegale middelen die via de haven van Antwerpen zijn ingevoerd. "Acht beschuldigen worden ervan verdacht in de periode 2015-2017 via een web aan bedrijven meer dan 72.000 liter pesticiden in omloop te hebben gebracht", zegt de parketwoordvoerder aan ARD, een Duitse mediapartner van Knack.

Dat zou gebeurd zijn onder misbruik van een vergunning voor het gewasbeschermingsmiddel Bumper Super 490 EC. De werkzame stoffen kwamen uit China, werden via Antwerpen de EU binnengebracht en zouden door een Belgisch bedrijf zijn ingeklaard en verder uitgevoerd naar Polen.

Bron: Belga / Knack

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T •
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>
